

Základní škola a mateřská škola Malý Újezd, okres Mělník,
příspěvková organizace
Malý Újezd 49, 27731 Velký Borek

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

HRAVÁ ŠKOLNÍ DRUŽINA

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školní družiny	4
3. Délka vzdělávání ve školní družině	4
4. Formy vzdělávání ve školní družině	4
5. Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině	4
6. Časový plán vzdělávání	5
7. Obsah vzdělávání	6
7.1. Vzdělávací oblasti	6
7.2. Zájmové činnosti	7
8. Cíle vzdělávání ve školní družině	7
9. Podmínky přijímání žáků a ukončování zájmového vzdělávání	9
10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	10
11. Materiální, personální a ekonomické podmínky vzdělávání v ŠD	10
12. Zajištění podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	11
13. Hodnocení ve ŠD	12
14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání	12
15. Dodatky	13

1. Identifikační údaje

Předkladatel:

Název školy **Základní škola a mateřská škola Malý Újezd, okres
Mělník, příspěvková organizace**

Adresa školy Malý Újezd 49, 277 31 Velký Borek

Ředitelka Mgr. Kateřina Sállová

IČ 710 045 05

IZO 600 047 431

Telefon 315 624 155

E-mail reditelka@zsmsmu.cz

Web www.skola.malyujezd.cz

Zřizovatel:

Název Obec Malý Újezd

Adresa Malý Újezd 95
277 31 Velký Borek

IČ 002 370 43

Telefon 315 624 168

E-mail obec.mu@malyujezd.cz

Web www.malyujezd.cz

Zrušuje se předchozí znění dokumentu ze dne 1. 9. 2019.

Tento dokument se vydává na dobu neurčitou a nabývá platnosti 1. 9. 2021.

Razítko školy

Podpis ředitelky školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále též ŠD) pracuje při Základní škole a mateřské škole Malý Újezd, okres Mělník, příspěvkové organizaci. Jedná se o školu s pěti postupovými ročníky 1. stupně. ŠD navštěvují pouze žáci této školy. Vzdělávání ve školní družině probíhá ve dvou odděleních. Kapacita je 50 žáků. ŠD má vlastní učebnu v budově školy. Pro svou činnost využívá též školní jídelnu v novém pavilonu, školní hřiště a školní zahradu.

Hlavním posláním ŠD je vytvořit pro děti bezpečné prostředí, které jim nabízí aktivní prožití volného času.

Motto:

„Život činný je opravdový život. Zahálka je hroblem člověka zaživa. Co máš udělat, do toho se dej s chutí, co sám můžeš udělat, to nečekej od jiných a bez příčiny neodkládej s ničím. Když můžeš někomu pomoci, učiň to s největší radostí.“

Jan Amos Komenský

3. Délka vzdělávání ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno vždy od 1. 9. do 30. 6. příslušného školního roku, tj. na 10 měsíců.

Během krátkých prázdnin a ředitelského volna o provozu školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Žáci musí být na docházku o těchto prázdninách nebo dnech ředitelského volna zvlášť písemně přihlášení.

Provoz školní družiny probíhá dle potřeb školy (rozvrhy, akce).

4. Formy vzdělávání ve školní družině

ŠD realizuje zájmové vzdělávání zejména těmito formami:

- pravidelná denní docházka
- nepravidelná a příležitostná docházka

5. Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině

- **Pravidelná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost** zahrnuje každodenní činnost přihlášených účastníků se zaměřením na rukodělné a výtvarné činnosti, hudební a dramatickou výchovu, ekologickou výchovu,

zdravovědu, dopravní výchovu, přírodovědné činnosti, sportovní a pohybové aktivity, nabízí možnosti přípravy na vyučování. Součástí je též stolování během obědů ve školní jídelně.

- **Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost** zahrnuje všechny mimořádné akce – besedy, exkurze, výchovně-vzdělávací programy, sportovní akce, vánoční jarmark, velikonoční vyrábění, oslavu Dne dětí, školní akademii.
- **Spontánní činnost** je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde působí pouze jako rádce a dozor.

Základním prostředkem práce v družině je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky. Hra rozšiřuje vědomosti a dovednosti žáků, obohacuje jejich sebepoznání, navozuje kladné emoce, je prostorem k seberealizaci a aktivitě žáků.

6. Časový plán vzdělávání

Denní skladba činností:

Pondělí – pátek:

06:30 – 07:40 odpočinková a zájmová činnost

11:40 – 13:00 oběd, odpočinková činnost

13:00 – 15:00 pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost (pracovní výchova, dramatická výchova, výtvarná výchova, dopravní a environmentální výchova, vycházka, tělovýchovná činnost)

15:00 - 16:30 zájmová a spontánní činnost

Časový plán je sestavován na jeden školní rok pod názvem Plán práce školní družiny jako Příloha č. 1 Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání.

7. Obsah vzdělávání

7.1. Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

- Orientace v místě bydliště
- Bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, při pohybu v silničním provozu
- Řešení mimořádných a nebezpečných situací

2. Lidé kolem nás

- Dodržování pravidel v komunikaci a vzájemném soužití, vzájemná úcta
- Role členů rodiny
- Práva a povinnosti žáků školy

3. Lidé a čas

- Režim dne
- Střídání ročních období
- Orientace v čase

4. Rozmanitosti přírody

- Pozorování proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích
- Ohleduplné chování v přírodě a její ochrana
- Rozmanitost a význam živé a neživé přírody

5. Člověk a jeho zdraví

- Uplatňování základních hygienických návyků
- Prohlubování znalostí základních pravidel silničního provozu
- Dodržování zásad bezpečného chování, tak aby nebylo ohroženo zdraví vlastní a zdraví ostatních

Jazyk a jazyková komunikace

- Literární a dramatická výchova
- Rozvoj komunikačních dovedností
- Rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování

Umění a kultura

1. Výtvarné zájmové činnosti

- Využití různých výtvarných technik a materiálů

2. Hudební zájmové činnosti

- Činnosti pěvecké a poslechové

Člověk a zdraví

- Poučení o úrazech a jejich předcházení
- Sportovní aktivity v tělocvičně, na hřišti, v terénu
- Dodržování pitného režimu

Člověk a svět práce

- Pracovně technické činnosti
- Práce s různými tradičními i netradičními materiály
- Konstruktivní pracovní činnosti (stavebnice)

Informační a komunikační technologie

- Aktivní využívání výpočetní techniky (internetu)
- Využívání tištěných dokumentů jako zdroje informací

7.2. Zájmové činnosti

V odpoledních hodinách jsou pro žáky základní školy zřizovány zájmové kroužky.

Nabídka zájmového vzdělávání je zpracována na jeden školní rok pod názvem Zájmové činnosti jako Příloha č. 2 Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání.

8. Cíle vzdělávání ve školní družině

Cíle výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy a navazují na ŠVP ZŠ.

Základním cílem je:

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám

- vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplnění volného času

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí (v souladu a v návaznosti na ŠVP ZŠ):

Kompetence k učení

- učí se s chutí, započatou práci dokončí
- učí se plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnost
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky, na které hledá odpovědi
- umí kriticky zhodnotit své výkony

Kompetence k řešení problémů

- dokáže pod vedením vyřešit problém, nebo dokáže požádat o pomoc druhého
- nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení
- všímá si problémů druhých, umí nabídnout řešení
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností

Kompetence komunikativní

- umí se vyjádřit mluveným slovem
- nebojí se vyjádřit svůj názor
- naslouchá názorům druhých a respektuje je
- dokáže se účastnit dialogu

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v kolektivu
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- dokáže se prosadit i podřídit
- je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým
- učí se přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problémů

Kompetence občanské

- respektuje druhé
- respektuje odlišnosti – osobní, kulturní, náboženské atd.

- učí se uvědomovat si, že za své činy má odpovědnost
- učí se znát svá práva a povinnosti
- dokáže vyhodnotit situaci, dle svých možností

Kompetence pracovní

- používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení
- dokáže pracovat podle instrukcí a návodu
- svým pracovním přístupem se snaží chránit zdraví své i druhých
- je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe
- umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě
- umí zhodnotit práci svou i druhých

Kompetence k trávení volného času

- umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech

9. Podmínky přijímání žáků a ukončování zájmového vzdělávání

Ke vzdělávání ve školní družině má právo se přihlásit každý žák Základní školy a mateřské školy Malý Újezd, okres Mělník, příspěvkové organizace. Přijetí žáka k tomuto vzdělávání může být omezeno kapacitou ŠD. Při přijímání uchazečů jsou upřednostňováni žáci 1. až 3. ročníku. Při přijímání žáků 4. a 5. ročníku jsou zohledňováni žáci dojíždějící. O přijetí žáka ke vzdělávání ve školní družině rozhoduje ředitelka školy. Rodiče nebo zákonní zástupci vyplní přihlášku do ŠD, jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny. Do školní družiny je žák přijímán vždy jen od 1. 9. do 30. 6. příslušného školního roku.

Ke vzdělávání ve školní družině může být přijat pouze žák Základní školy a mateřské školy Malý Újezd.

Do družiny může být žák přihlášen během celého školního roku.

Na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka, může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Žák může být ze školní družiny podmíněčně vyloučen nebo vyloučen v souladu s ustanovením § 31 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Doklad o ukončení školního roku ve školní družině se nevydává.

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu na základě vyšetření ve speciálním poradenském zařízení se souhlasem zákonných zástupců. Vzdělávání ve školní družině je přizpůsobováno těmto žákům (speciálně pedagogické metody práce, způsob hodnocení, individuální přístup apod.). Je respektována individualita každého žáka a zohledňováno jeho zdravotní hledisko. Je vytvořeno přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Žákům se sociálním znevýhodněním, tj. z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením je věnována specifická péče. Žákům z kulturně odlišného prostředí (příslušníci menšin a etnik) je nutné věnovat pozornost při osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Cílem školy je integrace těchto žáků, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti.

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků vychází způsob výuky z principů individualizace. ŠD učí tyto žáky zacházet se svými specifickými schopnostmi a pomáhá jim při začleňování do vrstevnických skupin. Pro jejich rozvoj jsou nabízeny takové metody a formy práce, které by je vhodně motivovaly a uspokojily.

11. Materiální, personální a ekonomické podmínky vzdělávání v ŠD

Materiální podmínky:

Školní družina využívá ke své vzdělávací činnosti tyto prostory:

- kmenová třída ŠD (budova školy)
- školní jídelna (nový pavilon)
- tělocvična
- školní hřiště
- školní zahrada

Každá třída je vybavena žákovským nábytkem, který odpovídá věkovým nárokům žáků.

V učebně je koberec, který umožňuje realizaci relaxačních forem zájmového vzdělávání a slouží též k odpočinku žáků.

Školní družina je vybavena televizním přijímačem, CD přehrávačem,

DVD přehrávačem, radiomagnetofonem, interaktivní tabulí, počítači a internetem. Pro odpočinkové činnosti slouží žákům různé hry a stavebnice s didaktickým zaměřením. Ke sportovnímu vyžití žáků na školním hřišti a v tělocvičně slouží fotbalové míče, volejbalové míče, švihadla, líný tenis, florbalové hole, hokejky.

Pro tvořivou práci žáků je zajišťován pravidelně materiál na výtvarnou a pracovní činnost (papírové čtvrtky, barevný a krepový papír, psací a kreslicí prostředky, modelína apod.). Materiální zázemí ŠD je dle finančních možností školy pravidelně obnovováno a doplňováno.

Personální podmínky:

Vzdělávání ve školní družině je zajišťováno dvěma vychovatelkami.

Profil vychovatelek:

- vychovatelky mají odbornou kvalifikaci pro práci ve školní družině
- vytvářejí příznivé sociální klima pro žáky i rodiče
- znají a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku žáků
- mají organizační schopnosti, navozují široké spektrum zájmových činností
- vzbuzují zájem o činnost, podporují sebevědomí a rozvíjejí pozitivní stránky osobnosti žáků
- znají bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností

Ekonomické podmínky:

Výše příspěvku inkasovaného od žáků za vzdělávání ve školní družině je stanovena dle aktuální směrnice – Úplata ve školní družině.

Platby probíhají ve školním roce ve dvou splátkách: 1. splátka za měsíce září - leden je vybírána do 30. září a 2. splátka za měsíce únor - červen je vybírána do 28. února.

Získané finanční prostředky jsou použity pro zlepšení zařízení a vybavení školní družiny.

Snížení, prominutí, případně vrácení výše úplaty je zpracováno ve Vnitřním řádu školní družiny.

12. Zajištění podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

ŠD má v každém oddělení maximálně 30 žáků. K odpočinkové činnosti jsou využívány koberce, k pracovním činnostem a stolním hrám slouží stoly. Místnosti jsou vybaveny osvětlením. Koberce jsou pravidelně vysávány, místnosti jsou pravidelně větrány okny. Hlídá se přetápění místnosti.

Pitný režim ve školní družině je zajištěn. Sociální zařízení je pro ŠD společné se školou.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o zásadách bezpečného chování v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v Přehledu výchovně vzdělávací práce.

V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti. O úraze je vyhotoven záznam v Knize úrazů. V případě zdravotních změn žáka jsou okamžitě telefonicky upozorněni jeho rodiče (příznaky možného onemocnění). Telefonní čísla rodičů v případě úrazu nebo nemoci jsou uvedena v přihláškách.

Vychovatelky byly proškoleny v základech 1. pomoci a každá vychovatelka je seznámena se zdravotním stavem dětí v jednotlivých odděleních (epilepsie, diety, alergie, omezení...).

Lékárnička pro první pomoc je umístěna v kabinetu hospodářky školy a v každé učebně.

Vychovatelky spolupracují s rodiči a třídními učitelkami a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy. Žáci nejsou vystavováni nadměrné zátěži.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž vzdělávání ve školní družině probíhá, rozpracovává Vnitřní řád školní družiny.

13. Hodnocení ve ŠD

Hodnocení vzdělávání žáků ve školní družině provádí každá vychovatelka průběžně, srozumitelně, věcně a všestranně. Veškeré hodnocení je prováděno převážně slovně, a to formou ústního osobního sdělení. Převažuje hodnocení pozitivní a motivující.

Hodnocení činnosti školní družiny vytváří každá vychovatelka formou sebehodnocení.

14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je k dispozici na veřejně přístupné nástěnce a na webových stránkách školy.

DODATEK Č. 1

Změny jsou platné od 1. 9. 2023 a označené modrou barvou, text, který se ruší je označen červenou barvou.

Ekonomické podmínky:

Výše příspěvku inkasovaného od žáků za vzdělávání ve školní družině **a způsob, jak je úplata vybírána**, je stanoven dle aktuální směrnice – Úplata ve školní družině.

Platby probíhají ve školním roce ve dvou splátkách: 1. splátka za měsíce září - leden je vybírána do 30. září a 2. splátka za měsíce únor - červen je vybírána do 28. února.

Získané finanční prostředky jsou použity pro zlepšení zařízení a vybavení školní družiny.

Snížení, prominutí, případně vrácení výše úplaty je zpracováno ve Vnitřním řádu školní družiny.